

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.811/2017/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a dr. Brandt Eszter ügyvéd által képviselt alperes ellen törzskönyv kiadása és egyéb iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. június 12. napján kelt 11.P.20.857/2017/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12 700 (tizenkettőezer-hétszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2007. december 5. napján **(kölcönszerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 2 822 200Ft kölcsönt folyósított a felperesnek az **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, Suzuki Swift típusú gépjármű megvásárlása céljából.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes **(üzletszabályzat 1. száma)** számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.1.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza.

- IV.7.: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy a kölcsönvevő köteles a hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismételt vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

- IV.9.: „Amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

- VI.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg”.

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg biztosítéki célú adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 5. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is

kikötöttek (szerződés 7. pont). Az opciós szerződés 8. pontja a vételi jog gyakorlásának feltételeit rögzíti, amely szerint az alperes a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a szerződéses jogviszony tartama alatt az Üsz.1. helyébe a **(üzletszabályzat 2. száma)**. (a továbbiakban: Üsz.2.) számú üzletszabályzatát léptette, amelynek a „zárt opcióról” rendelkező IV/7. pontja szerint a hitelező az opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja, az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt. Az Üsz.2. IV.8. pontja az Üsz.1. IV.9. pontjában foglaltakkal azonos rendelkezést tartalmaz.

Az alperes a szerződést 2013. szeptember 10. napján azonnali hatállyal felmondta, egyidejűleg opciós jogának gyakorlásáról nyilatkozott.

A felperes módosított keresetében a kölcsön felhasználásával vásárolt gépjármű törzskönyvének és a gépjármű nyilvántartásba az alperes javára bejegyzett opciós jog törléséhez szükséges hozzájáruló nyilatkozat kiadására kérte kötelezni az alperest. Kérte továbbá az opciós szerződés 5. és 8. valamint az Üsz.1. IV.7. pontja érvénytelenségének a megállapítását. Keresete indokaként előadta, az opciós szerződésben megállapított vételi jog gyakorlására nyitva álló 5 éves határidő eltelt anélkül, hogy az alperes e jogával élt volna, így az alperes köteles részére a törzskönyvet kiadni. Az opciós szerződés 5. és az Üsz.1. IV.7. pontját érintő érvénytelenségi keresetét illetően kifejtette, e feltételek az 1959-es Ptk. 375. § (4) bekezdése szerint alkalmazandó 374. § (2) bekezdésében foglaltak megkerülését célozzák, mert az ott megjelölt időtartamot jogellenesen meghosszabbítják. Az opciós szerződés 8. pontja álláspontja szerint tisztességtelen általános szerződési feltétel, mivel annak alapján az alperes a vételi jogát bármely csekély összegű fizetési késedelem esetén gyakorolhatja.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kifejtette, opciós joga - az álláspontja szerint - az Üsz.1. helyébe lépett Üsz.2. IV.7. pontja alapján ún. zárt opció, amelyet az opciós szerződésben kikötött feltétel beálltától kezdődően gyakorolhat, az 5 éves időtartam e feltétel bekövetkeztétől számítandó. Eltérő álláspont esetén, azaz ha a vételi joga a szerződéskötéstől számított 5 év elteltével megszűnt, arra hivatkozott, hogy a törzskönyv a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítéka, ezért mindaddig jogosult a törzskönyvet magánál tartani az Üsz.1. IV.9. pontja alapján, amíg a felperes nem teljesítette valamennyi fizetési kötelezettségét. Hangsúlyozta, a törzskönyv birtoklásával a felperes rendelkezési jogot szerez a gépjármű felett, így az nem tudja a biztosítéki szerepet betölteni a teljes futamidő alatt.

Okszerűtlennek minősítette a Kúria e tárgyban elfoglalt álláspontját, részletezte ezzel kapcsolatos érveit. Álláspontja alátámasztásául bírósági ítéletekre hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével - egyebek között - kötelezte az alperest az **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, Suzuki Swift típusú személygépkocsi törzskönyvének a kiadására. E rendelkezésének indokolása szerint a felek a vételi jog biztosítékaként állapodtak meg abban, hogy a vételi joggal terhelt gépjármű törzskönyve az alperes birtokába kerül, miután pedig az Üsz.1. IV.7. pontja az 1959-es Ptk. 375. § (4) bekezdése és 374. § (2) bekezdése szabályainak megkerülésére irányul, az az 1959-es Ptk. 200. § (1) bekezdése alapján érvénytelen, az opciós jog így a szerződés aláírásától számított 5 év elteltével anélkül szűnt meg, hogy az alperes opciós jogát gyakorolta volna, következésképp az alperesnek nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására.

Az ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében az alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását kérte. Kiemelte, a törzskönyv birtokban tartásának jogát számára biztosító rendelkezés az üzletszabályzatban található (Üsz.1. IV.9., ill. Üsz.2. IV.8.), nem pedig az opciós szerződésben, alátámasztva ezáltal azt a tényt, hogy a törzskönyv a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka, az nem az opciós, illetve az adásvételi szerződést hivatott biztosítani. Erre tekintettel véleménye szerint kizárólag annak van jelentősége a törzskönyv kiadása szempontjából, hogy a felperes teljesítette-e valamennyi fizetési kötelezettségét, annak megtörténteig ugyanis nem kötelezhető a törzskönyv kiadására. Állította, a felperesnek jelenleg is áll fenn tartozása vele szemben, ezért igénye megalapozatlan.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az opciós jog biztosítékeként tarthatta a birtokában a törzskönyvet, és miután az opciós joga az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest, mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokában tartására.

Az ítélet tábla előrebocsátja, a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, hogy az Üsz.2. rendelkezései a szerződés részévé váltak-e, ennek azonban az alábbiakban kifejtendők szerint a jogvita elbírálása szempontjából érdemi jelentősége nincs.

Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az opciós szerződés 7. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz.1. VI.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot, vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani.

Önmagában az, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, még nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának.

Az opciós szerződés 5. pontja egyértelműen - az 1959-es Ptk. 375. § (4) bekezdése szerint alkalmazandó 374. § (2) bekezdésében írtakkal összhangban - rögzíti, hogy a hitelező (az alperes) a vételi jogot legfeljebb a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt gyakorolhatja. Az opciós szerződés 8. pontja és az Üsz.2. IV.7. pontja - az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően - ennek az ötéves időtartamnak sem a kezdő, sem a végső időpontját nem szabályozza az 5. pontban írtaktól eltérően, csupán azokat a feltételeket határozza meg, amelyek bekövetkezése szükséges ahhoz, hogy az alperes élhessen e jogával. Az alperes - az álláspontja szerint a szerződés részévé vált - Üsz.2. IV.7. pontja szerint is az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően

gyakorolhatja vételi jogát az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt, ez pedig a szerződéskötéstől számított - és nem a feltétel bekövetkeztétől irányadó - 5 év. Azt maga az alperes sem állította, hogy az opciós szerződés megkötésétől számított 5 év eltelte előtt gyakorolta volna a vételi jogát, így az megszűnt, következésképpen e jogra alapítottnak nem tarthatja magánál a törzskönyvet.

Az Üsz.1. alperes által hivatkozott IV.9. pontja - az opciós szerződés 5. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz.1. IV.9. pontjának nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt.

Helytálló az az alperesi érvelés, hogy a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ügyben hozott határozata olyan eseti döntés, amelynek alkalmazása a bíróságok számára nem kötelező. Nem ért egyet azonban az alperesnek azzal a hivatkozásával, miszerint a Kúria ítélete okszerűtlen következtetésen alapulna. Épp ellenkezőleg, az ítélet tábla mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz.1. IV.9. és VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 7. pontja rendelkezéseiből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Csupán utal az ítélet tábla arra, a perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbös az alperes által hivatkozott más ítéletek és határozatok tartalma, a fentiekhez hasonlóan azok sem kötik a jelen perben eljáró bíróságot.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helyben hagyta.

Az alperest fellebbezése eredménytelenségére figyelemmel kötelezte a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felperes - jogi képviselőjével felmerült - másodfokú perköltiségeinek megfizetésére, amelynek összegét - négy munkaórát számítva - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket leróta, azt a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles.

Szeged, 2018. február 13.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró

